

Fenntarthatóság és erdőpedagógia

Erdészeti Erdei Iskola Szakosztályülés a VERGA Zrt.-nél

Az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztálya hagyományosan megrendezésre kerülő éves nyitógyűlésének házigazdája az idei évben a VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. volt. A 2025. március 6-7. között tartott kétnapos rendezvényen, az immáron 135 tagot számláló Szakosztály mintegy 70 résztvevője képviseltette magát az ország különböző pontjairól.

Az idei éves nyitó szakosztálygyűlést különlegessé tette, hogy a 2024 novemberében, Erdélyben megtartott kihelyezett ülést és egyben a *Kárpát-medencei Erdőpedagógiai Konferencia és Szemlét* szervező Szentgyházi csoport tagjai delegációval érkeztek a találkozóra, hogy még több tapasztalattal visszatérve városukba, közelebb kerülhessenek egy saját erdészeti erdei iskola elindításához Székelyföld közepén.

A résztvevők a VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. meghívására érkeztek az Ajka mellett található Hubertus Erdészeti Erdei Iskolába, ahol *Cserményiné Váradi Melinda* erdeiiskola-vezető és kommunikációs munkatárs köszöntötte a vendégeket.

Az erdészeti társaság 2002 óta foglalkozik a Kab-hegy lábánál található Köleskepe-árokban, a Cservári erdőtömbben megbúvó épületegyüttesben környezeti neveléssel.

A környezet páratlan természeti adottságaival támogatja az itt folyó erdőpedagógiai tevékenységet. Bükkösök, szurdok- és sziklaerdők, cserések ölelésében helyezkedik el az erdei iskola, ugyanakkor jó minőségű aszfaltos úton ideális megközelíthetőséget biztosít az érkező csoportok számára.

A Kab-hegyi Erdészet működési területén található intézmény az itt zajló folyamatos erdészeti és vadgazdálkodási szakmai tevékenység révén valódi paradicsom azok számára, akik többet szeretnének megtudni az erdőben dolgozó erdész és vadász szakemberek munkájáról.

Az erdei iskola a Pápai Tankerülettel, a Veszprémi Főegyházmegyével és az Ajkai Önkormányzattal kötött szerződéseknél köszönhetően egész éves kihasználtságnak örvend. Az ideérkező csoportok egész tanévben élvezhetik az erdei iskolai tevékenységek nyújtotta élmények tárházát, és vihetik haza az itt megszerzett tudásukat a mindennapokba.

Ez ugyanis az egyik fő feladata az erdőpedagógiai foglalkozásoknak: *hatékony és hosszú távon megmaradó tudásmagokat elültetni a gyermekek fejében, hogy egy új, természet tudatosabb szemlélettel gazdagodva folytathassák útjukat az életben.*

Az erdei iskola szervezésében megvalósuló osztálykirándulásokon felül nagy az érdeklődés a nyáron megrendezett erdei kalandtáborokra is, *ebből is látszik a folyamatos és egész éves igény a társadalom részéről az erdei iskolai szolgáltatások iránt.*

2024-ben a Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. erdei iskolája egy igazán különleges tábornak is otthon adott, hiszen húsz, Kárpátaljáról érkezett gyermeket és kísérőiket táboroztatták egy héten keresztül.

A program első napján helyismereti sétán vehetett részt a csoport gyönyörű tavaszi időben. Az erdei iskola modulrendszerének egyik legkedveltebb útvonala a Pokol-lik barlangot is érintő piros tölgylevéllel jelölt *Sárcsi-kúti tanösvény*.

A több mint kétszáz fokból álló, frissen felújított lépcsősor önmagában is látványos eleme az útvonalnak, viszont a barlangba való leereszkedés jelenti minden csoport számára az igazi kalandot.

A néphagyomány szerint ez az üreg a híres bakonyi betyár, *Savanyú Jóska* búvóhelye lehetett. A mészkőben kialakult barlang alacsony bejárata mögött kiszélesedik, tágas belső tere egy szobára emlékeztet. Hossza 15 méter, mélysége 8 méter, magassága 3 méter, és több kisebb fülkéje is van. A Bakony sűrű erdejei egykor a betyárok menedékhelyül szolgáltak.

A séta során több olyan, az erdei iskola modulrendszerébe illeszkedő helyszínt ismerhettek meg a résztvevők, melyeket a napi munkájuk során rendszeresen látogatnak az erdei iskolában dolgozó kollégák.

A program részeként bemutatásra került az öt épületből álló komplexum működése, megismerkedhettek vendégeink az intézmény eszközparkjával, az erdei iskola modulrendszerével, illetve megtekinthették az országban egyedülállónak mondható *Fekete István Dioráma Kiállításunkat*, melynek segítségével közel 50 állatfaj preparátumain keresztül tudjuk bemutatni a Bakony élővilágát. A kiállítás egyben vadászati alapismereteket nyújtó foglalkozásaink helyszíne is.

A nap programját az erdei iskola munkatársai által összeállított *Erdei iskolák nyomában* kvízzáték tette színebbé, ahol a résztvevők értékes nyereményekért szállhattak versenybe, és teheték próbára tudásukat.

A március 7-ei program helyszíne az erdészeti társaság Királyszállási Erdészetének területén található patinás Alsópere Park Szálló és Rendezvényház volt, ahol tartalmas konferenciával vártuk az érdeklődőket, szakmai előadásokkal és inspiráló beszélgetésekkel gazdagítva a résztvevők tudását.

Ugron Ákos Gábor vezérigazgató *„Erdők és vadvilág – bonvédelmi területen”* címmel tartott előadásában bemutatásra került az erdészeti társaság által kezelt, mintegy 50 000 hektárt lefedő terület működése és szervezeti felépítése.

Mivel az erdőgazdaság által kezelt terület 95%-a honvédségi rendeltetésű, amelyet a katonai gyakorlatozások helyszíneiként használnak, a feladat, hogy a területeket megfelelő állapotban tartsák: ahol szükséges, visszaszorítják a természetet, gyérítik a sűrű növényzetet és a bozótosokat, míg másutt az ökoszisztéma természetes folyamatait engedve fenntartják. Mindez különleges körülmények között zajlik, hiszen az erdő- és vadgazdálkodásnak a katonai igényekhez kell alkalmazkodnia, mindezt pedig a fenntarthatóság jegyében.

Dr. Szekrényes Tamás vezérigazgató-helyettes előadásában rávilágított, hogy a vadászat nemcsak az állomány szabályozására szolgál, hanem a biodiverzitás védelmét is segíti. Fenntartható vadgazdálkodással és élőhelymegőrzéssel biztosítható az erdők és a vadállomány jövője.

Az előadó kitért arra is, hogy *az erdőpedagógiának és a környezeti nevelésnek kulcsfontosságú szerepe van abban, hogy tudásátadással szemléletformálást érjünk el a gyermekek körében.* Fontos, hogy már fiatal korban megismerjék, mit is csinál egy vadász, milyen feladatokat lát el a vadgazdálkodási ágazat, és hogyan járul hozzá a természeti egyensúly fenntartásához.

Az erdészeti erdei iskolákban gyakran alkalmazzuk az állatok különböző preparátumokon keresztüli bemutatását. Ezek az eszközök nemcsak szemléletesebbé teszik az oktatást, hanem közelebb hozzák a természet világát a gyerekekhez és felnőttekhez egyaránt.

A csoportokban rendszeresen felmerül a kérdés: hogyan is készülnek ezek a bemutató eszközök? Mivel mi magunk is keveset tudunk erről a különleges szakmáról, fontosnak tartottuk, hogy hiteles forrásból kapjunk választ. Ezért hívtuk meg Horváth Helga preparátort (H&H Preparátor Műhely), aki egy izgalmas előadás keretében mesélt a preparátumok készítésének folyamatáról, a szakma kihívásairól és szépségeiről.

Az előadás során betekintést nyerhettünk a preparátorok precíz és aprólékos munkájába, amely nemcsak művészi igényességet, hanem biológiai ismereteket és technikai tudást is igényel.

A résztvevők számára különösen érdekes volt megtudni, hogy a preparátumok készítése mennyire összetett folyamat: az anatómiai pontosság mellett az élethűség és a természetes hatás megőrzése is kiemelten fontos szempont. Az előadás nemcsak a szakmai ismeretek bővítésére adott lehetőséget, hanem arra is, hogy jobban megértsük, milyen nagy szerepe van a preparátorok munkájának a természetismereti oktatásban.

A magyar történelem egyik meghatározó nemesi családja, a *Nádasdy család* évszázadokon keresztül jelentős szereplője volt az ország politikai, katonai és kulturális életének. A család helyi vonatkozásáról tartott előadást Ugron Ákos Gábor, a konferenciát követően pedig a résztvevők vezetett séta keretein belül tekinthették meg az arborétumot és a 2024 novemberében átadott *Nádasdy-termet*.

A Keleti-Bakony vadregényes tájai és gazdag vadállománya különösen vonzó volt a család számára, ezért 1860-ban vadászkiúrti építettek ezen a területen. Kései utódok, *Nádasdy Ferenc* tovább bővítette a birtokot, és mintegy 10 hektáros angolparkot létesített. A táj természetes szépségének megőrzése mellett egzótákat – fenyőféléket, díszcserjéket – is telepített az őshonos fák mellé, sétautakat alakított ki, valamint egy kis tavat is duzzasztott a domb mögötti völgyben.

A birtok irányítását 1934-ben *Nádasdy Pál* vette át, aki modernizálta és átépítette a pereai vadászsházat. Azonban a történelem vihara nem kímélte a családot: 1944-ben, a front közeledtével el kellett hagyniuk lecsényi otthonukat, és a vadászsházba költöztek. A remélt menedéket azonban itt sem találták meg, és 1952-ben innen is távozniuk kellett. A Nádasdy család öröksége nemcsak történelmi emlék, hanem a természet és a fenntartható gazdálkodás iránti elkötelezettség példája is.

A Szakosztály és az erdészeti erdei iskola hálózat munkája már a 2024-es évben is kiemelt szerepet kapott az *Iskolában az Erdő program* keretein belül, melynek segítségével mintegy 150 000 gyermekhez került közel az erdő a kollégáink közreműködésével országsszerte.

A program az idei évben is töretlen sikerrel folytatódik. Kiemelt jelentőséggel bír, hogy 2025-ben Magyarország (*az OEE szervezésében – a szerk.*) ad otthont az *Európai Erdőpedagógiai Kongresszusnak*, amely októberben kerül megrendezésre. A rangos esemény alkalmával a kontinens erdőpedagógusai gyűlnek össze tapasztalatcserére, szakmai előadásokra, terepi programokra és workshopokra, ezzel is elősegítve a fenntartható erdőnevelés módszereinek továbbfejlesztését és a nemzetközi együttműködések erősítését.

Cserményiné Váradi Melinda erdeiiskola-vezető és kommunikációs munkatárs, VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. Fotó: **Zeitler Levente**

